DAGSINS MEINING

Stormávaring

Heimsbankin hevur lýst stormávaring fyri heimsbúskapin. Seinasta oddagreinin í búskapartíðarritinum The Economist tosar um eina heimsresessión. Amerikanski búskapurin koyrir sera tungt, europeiska framleiðslan stagnerar og japanesarar siga upp fólki í tíggjutúsundatali. Onkur vil kanska spyrja, um hettar hevur nakað við okkum at gera.

Ein líknandi búkskaparkreppa gjørdi um seg í heiminum miðskeiðis í áttatiárunum. Tá hildu vit her í Føroyum, at tann búskaparliga tyngdarmegin ikki hevði nakað við okkum at gera. Danskarar høvdu »kartoffelkuren« og vit høvdu vøkstur um alla linjuna. Søgan hevur so síðani víst, at brotini í heimsbúskapinum eisini raka okkum fyrr ella seinni. Seinast hetta hendi vóru lúkurnar ikki framúr væl skalkaðar, og komu vit í ringastu búskaparkreppu í Føroyum síðani fimmtiárini.

Tað er nógv í búskapi okkara, ið vit hava sera avmarkaða ávirkan á. Vit kunnu nevna fiskaprísir, rentu, prís á innfluttari vøru og krónuvirði fyri bert at nevna nøkur fá dømi.

Tá nú stormávaring er fyri heimsbúskapin og brotini merkjast í flest øllum londum, eisini næstu grannalondum okkara sosum Danmark, hvat ger Føroya Landstýri?

Skilagott hevði verið at skalka lúkurnar, áðrenn brotini raktu, tí tað gera tey fyrr ella seinni. Føroya landstýri hevur nú í trý ár tosað um hvussu væl vit eru fyri, og hvussu lítið verður brúkt av blokkinum. Fyri at prógva hettar punktið hava teir forsømt eitt nú almanna og heilsumál.

Eru vit veruliga so væl fyri, at vit megna at standa ímóti eitt nú rentubroytingum og lækking av fiskaprísum? Eftir øllum at døma ivast núverandi samgonga ikki í hesum eftirsum teir geva avkall uppa hálvtfjórðhundrað milliónir í næsta ár samstundis, sum millardrokning fyri viðlíkahald av hesum samfelagi liggur fyri framman.

Onkur vil ivaleyst meina at blokkniðurskurðurin er dirvi, men er tað dirvi tá man siglir beint í illveðurssjógv við víðopnum lúkum? Tá er talan um vánaligan sjómansskap og hevur tað einki við dirvi at gera. Búskaparliga kósin er sett og fyrireikingarnar gjørdar. Nú má næsta vakt á brúnni bert skalka sum frægast eftir fullveldisvaktina.

Tað verður torført og ópopulert hjá næstu samgongu at skula ígjøgnum eina beinharða prioritering eftir at hendan samgongan sum eitt tað allarsíðsta hon ger sendir pening retur til Nyrup. Tað er lætt at taka avgerðir, tá onkur annar skal taka uppaftur.

Sosialurin

VIÐMERKINGAR

Fróðskaparsetrið hølistrupulleikar

Malan Marnersdóttir
rektari

Eins og Heilsufrøðilga Starvsstovan er Fróðskaparsetrið illa spert, tá talan er um hóskandi høli til virksemið hjá stovninum.

Fróðskaparsetrið hevur í langa tíð arbeitt við at fáa bøtt um hølisumstøðurnar serliga til undirvísingina. Hóast okkurt er hent seinasta árið, eru umstøðurnar enn langt frá nøktandi.

Grundgevingin fyri at flyta restina av Starvsstovuni av Debesartrøð, er í fyrsta lagi at savna virksemið hjá Starvsstovuni aftur, og í øðrum lagi at leggja hana saman við stovnar við líknandi virksemi.

Hesar grundgevingar skilja vit væl og taka undir við teimum.

Spurningurin hvørt tað er rætt at flyta Starvsstovuna til Kollafjarðar, fer setrið ikki at leggja seg útí.

Fróðskaparsetrið hevur í sínum samskifti við Landsstýrið um hølisviðurskifti lagt stóran dent á týdningin av at savna virksemið hjá stovninum á einum stað. Hetta er til frama fyri allar partar, bæði studentar, vísindastarvsfólk, onnur starvsfólk og myndugleikar.

Eitt veruligt studentaumhvørvi fæst ikki á Fróðskaparsetrinum fyrr enn hóskandi felags øki av ymsum slag eru tøk: kantina, arbeiðsrúm, bókasavn. Fíggjarliga eru stórir fyrimunir í at savna tær tríggjar deildirnar á einum stað. Tess fleiri hús stovnurin er spjaddur í, tess størri eru rakstarútreiðslurnar.

Høvuðsuppgávan hjá Setrinum er granska og at bjóða útbúgvingar fram á universitetsstigi. Umframt universitetslærarar krevur hetta fysiskar karmar, sum geva studentunum arbeiðsnáðir og umstøður í lestrinum. Hetta er tíverri ikki so í dag, Hølisumstøðurnar hjá studentunum á Setrinum eru langt frá nøktandi. Tørvur er á fyrilestrarsali, fleiri undirvísingarstovum, felags bókasavni og lesi- og telduarbeiðsplássum, bólkarúmum, kantinu og felagsøkjum.

Náttúruvísindadeildin hevur so dánt rúm fyri sínum studentum í heyst, hetta tí ein nýggj teldustova verður tikin í brúk fyrsta dagin.

Støðan á Føroyamálsdeildini og Søgu- og samfelagsdeildini er nógv verri. Arbeiðseftirlitið var í juni og metti um bæði hølini, sum verða nýtt til undirvísing á Føroyamálsdeildini. Niðurstøðan var, at stovan, sum hevur verið brúkt til at undirvísa 25 studentum í bert er egnað til 10 studentar, treytað av at ávísar ábøtur verða gjørdar.

Hitt hølið eigur als ikki at verða brúkt til undirvísing. Søgu- og samfelagsdeildin hevur ongi hølir sjálv, men lænir á øðrum ári eina stovu frá Sjómansskúlanum. Vit eru sjálvandi fegin um at sleppa at læna hølir frá grannunum. Men tað er ótrygt ikki at vita, nær vit fáa neyðugu hølini at ráða yvir til okkara studentar.

Umsóknir um eykajáttan til keyp ella uppíbygging eru avvístar, seinast fyri góðari viku síðani. Hetta hóast løgmaður í røðuni á ólavssøku boðaði frá, at hølisviðurskiftini hjá setrinum skulu bøtast beinanvegin.

Vit hava eitt sera gott samstarv við Heilsufrøðiligu starvsstovuna, og tí harmar tað okkum sjálvandi, um tey vegna plásstrot noyðast at flyta av Debesartrøð. Hinvegin hevði tað loyst ein stóran trupulleika hjá Fróðskaparsetrinum, um vit fingu starvsstovuhúsið aftur til undirvísing.

Fyri at kunna bjóða verandi og komandi studentum og starvsfólkum virðiligar arbeiðsumstøður, heita vit á myndugleikarnar um at gera okkurt munagott fyri at loysa hølistrupulleikarnar hjá stovnunum.

Verður Starvsstovan ikki flutt, mugu pengar sum skjótast setast av til at keypa, byggja út ella leiga onnur hølir til undirvísing hjá Fróðskaparsetrinum.

Bert ein farri av kolvetni

OLJULEITING
Tíðindaskriv

1. september steðgaði boripallurin Sovereign Explorer boringini av brunni 6005/15-1 í loyvi 003 hjá Statoil samtakinum stendur í tíðindaskrivi frá Oljumálastýrinum. Víðari stendur:

Úrslitini frá boringini vísa, at brunnurin inniheldur ein farra av kolvetni, men ongar størri nøgdir. Nærmastu dagarnar skulu royndir takast og ymsar mátingar gerast í brunninum, áðrenn hann verður læstur. Rúgvismikla tilfarið verður komandi mánaðarnar neyvari kannað, og verða úrslitini av stórum týdningi, tá framtíðar oljuleitingar skulu fyrireikast.

Brunnurin, sum er á 935 metra dýpi, røkkur 4.000 metrar niður undir sjóvarmálan, har hann endar í jarðløgum frá paleocen tíðini. Avgjørt varð at steðga boringini, tá komið var í gosgrýti, eins og seismisku mátingarnar høvdu víst.

Landsstýrismaðurin í oljumálum Eyðun Elttør sigur: »Eg eri harmur um, at tað ikki eydnaðist Statoil at finna olju í rakstrarverdum nøgdum. Tey tekin um kolvetni, ið sædd eru í hesum fyrsta brunninum, skora tó undir vónirnar, tá hugsað verður um framtíðar oljuleitingina. Seinni í hesum mánaðinum og í komandi árum skulu fleiri brunnar borast, eins og fleiri kanningar skulu gerast av føroyska økinum, so vónirnar hjá mær, um at olja verður funnin undir Føroyum, eru framvegis góðar.«

Sovereign Explorer fer í næstum at bora brunn 6004/16-1 fyri Faroes Partnership við Amerada Hess sum fyristøðufelag.

Nærri upplýsingar fáast við at venda sær til Oljumálastýrið, telefon 35 70 70 www.oms.fo

Sosialurin

Stovnaður: 1927

Ábyrgdarblaðstjóri:
Jan Müller jan@sosialurin.fo

Blaðstjóri:
Eirikur Lindenskov eirikur@sosialurin.fo

Tíðindaleiðari:
Jústinus Eidesgaard justinus@sosialurin.fo

Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Jonhard Hammer jonhard@sosialurin.fo
Gudny Langgaard gudny@sosialurin.fo
Finnbjørg Nattestad finnbjorg@sosialurin.fo
Anja Weihe anja@sosialurin.fo

Blaðfólk:
Áki Bertholdsen aki@sosialurin.fo
Eyðun Klakstein eydun@sosialurin.fo
John Johannessen john@sosialurin.fo
Edvard Joensen edvard@sosialurin.fo
Turið Kjølbro turid@sosialurin.fo
Stefan í Skorini stefan@sosialurin.fo
Heri á Rógvi heri@sosialurin.fo

Ítróttur:
Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo

Myndamenn:
Jens Kristian Vang jensk@sosialurin.fo
Álvur Haraldsen alvur@sosialurin.fo

Sosialurin í Norðoyggjum:
Postsmoga 231
Nólsoyar Pálsgøta 1
700 Klaksvík
tel. 458686 fax 458687
e-post: klaksvik@sosialurin.fo

Uppseting/prent:
Uppseting: Hestprent
Prent: Prentmiðstøðin

Útgevari:
Sp/f Sosialurin

Avgreiðsla:
Mán.-frí. 8-16
Argjavegur 26,
Tel. 311820, Fax 314720

Postadressa:
Postboks 76, 110 Tórshavn

E-mail:
post@sosialurin.fo
lysing@sosialurin.fo
lysingartorg@sosialurin.fo

Blaðið verður prentað mánadag-fríggjadag klokkan 14[00]

Lýsingar

Freistir:	Tekstlýsingar	Størri lýsingar	Lýsingartorgið	Heilsanir
Týsdagsblaðið	Mán.kl. 10	Frí. kl. 15	Frí. kl. 12	Frí. kl. 12
Mikudagsblaðið	Týs. kl. 10	Mán. kl. 15	Mán. kl. 12	Mán. kl. 12
Hósdagsblaðið	Mik. kl. 10	Týs. kl. 15	Týs. kl. 12	Týs. kl. 12
Fríggjadagsblaðið	Hós. kl. 10	Mik. kl. 15	Mik. kl. 12	Mik. kl. 12
Leygardagsblaðið	Frí. kl. 10	Hós. kl. 15	Hós. kl. 12	Hós. kl. 12

Størri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettu freistir.
Framíhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.

Stødd:
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarnar er 4mm.

VIÐMERKINGAR

Scandinavia — góður dansitónleikur

Norski bólkurin, sum varð stovnaður í 1988, hevur rokkið málsetninginum, sum var at skapa ein samleika á høgum tónleikaligum stigi

Í næsta mánað kemur ein av kendastu dansibólkum í norðurlondum til Føroya at spæla til dans. Tað er norski bólkurin Scandinavia, sum rættiliga ofta er at hoyra í kvøðuljómunum og í sendingini »Hvat nú« hjá Elisi.

Bólkurin varð stovnaður í august 1988 í Oslo. Málið var at gera eina vøru við einum greiðum samleika á høgum tónleikaligum stigi. Ikki kann sigast annað enn, at hetta hevur eydnast. Góði gamli dansitónleikurin hevur nevniliga fingið fastatøkur millum áhoyrarar, sum fegin vilja hoyra Scandinavia. Hetta kann kanska lýsast best við, at bólkurin, síðani hann varð stovnaður fyri trettan árum síðani, hevur spælt til dans fleiri enn 1000 ferðir.

Tað gekk skjótt fyri seg fyrstu tíðina. Fyrsta stakfløgan varð send á norska og danska marknaðin í september 1988, ella bert ein mánað eftir at bólkurin varð stovnaður.

Lagið á fyrstu stakfløguni var tað kenda lagið »Dagen er Din«, sum Steinar Storm Kristensen gjørdi og framleiddi. Hetta lagi vann seg heilt upp á tónleikatindarnar og tað hava nógv av løgunum eisini gjørt síðani.

Sum nevnt hevur Scandinavia spælt fleiri enn 1000 ferðir til dans. Av teimum eru út við 200 framførslur í Danmark, sum hevur verið ein spennandi marknaður. Harafturat hevur bólkurin verið í sjónvarpi og útvarpi út við 50 ferðir.

Scandinavia hevur givið út ellivu fløgur, sum eru seldar í út við 230 túsund eintøkum. Bólkurin hevur fingið virðisløn fyri tvær fløgur, sum hava selt fleiri enn 25 túsund eintøk hvør, og hevur hetta staðfest Scandinavia sum ein tann best seljandi bólkurin av sínum slagi í Noregi.

Styrkin hjá Scandinavia er, at bólkurin hevur varðveitt sína upprunaligu manning. Fimm av teimum, sum eru við í dag, vóru við til at stovna bólkin í 1988 og tað er bara forsangarin í bólkinum, sum er nýggjur. Eirik Johansen, sum í dag er forsangari í bólkinum, kom upp í Scandinavia í 1997. Sambært kritikarunum eru hann ein framúrskarandi góður sangari og júst tann rætti maðurin til uppgávuna sum forsangari. At bólkurin eigur ein av best umtóktu norsku sangskrivarum og tónleikaframleiðarum, ger bara umstøðurnar hjá teimum enn betri.

Hetta sást eisini aftur, tá Scandinavia í fjør gav út higartil seinastu fløguna, sum eitur »Gode venner«. Lagið »Til min aller beste ven« var so væl umtókt, at tað bæði var inni á Norsktoppen og Dansktoppen, meðan lagið »Det var sommer« gjørdist nummar eitt á fleiri listum kring um í Noregi.

Tónleikarar í Scandinavia eru:

Pål Fuglseth Tautra, bass og sang
Steinar Storm Kristensen, keyboards og sang
Finn Jacobsen, gittar
Ronny Jakobsen, trummur og sang
Bjørn O. Jensen, saksofon og sang
Eirik Johansen, forsangari og gittar

Scandinavia hevur givið hesar fløgur út:

1. Scandinavia, 1988, sangari Terje Mårstad
2. Scandinavia 2, 1990, sangari Terje Mårstad
3. Scandinavia på opfordring, 1991, sangari Rune Rudberg
4. Scandinavia 3, 1992, sangari Rune Rudberg
5. Scandinavia 4, 1993, sangari Rune Rudberg
6. Julefest med Scandinavia, 1994, sangari Kjetil Norfjeld
7. Scandinavia 5, 1994, sangari Kjetil Norfjeld
8. Scandinavia sammen igjen, 1996, sangari Rune Rudberg
9. Scandinavia 6, 1997, sangari Eirik Johansen
10. Scandinavia Christmas songs, 1998, sangari Eirik Johansen
11. Scandinavia Gode venner, 2000, sangari Eirik Johansen

Stórdansur við Scandinavia á Skála

Tíðindaskriv

Kendi norski dansibólkurin Scandinavia kemur til Føroya. Leygarkvøldið 13. oktober skulu teir spæla til dans í ítróttarhøllini á Skála

Leygarkvøldið 13. oktober verður skipað fyri rimmar dansitiltaki í ítróttarhøllini á Skála. Tað er Skála Ítróttarfelag, sum skipar fyri tiltakinum, og felagið hevur verið so heppið at fáa klørnar í ein av kendastu dansibólkum í norðurlondum.

Bólkurin, sum talan er um, er kendi norski bólkurin Scandinavia. Tey flestu okkara kenna hann frá kvøðuljómunum og »Hvat nú« í Útvarpi Føroya, har hann hevur tónað fram, serliga við lagnum »Kom ta' min hånd«.

Men hetta er bert tað eina lagið av einari fløgu. Bólkurin hevur, síðani hann byrjaði í 1988 givið ellivu fløgur út, og av teimum fløgunum hava fleiri løg vunnið seg inn á hittlistarnar fyri dansitónleik ymsa staðni í norðurlondum.

Dansitiltakið á Skála verður annars skipað í tveimum. Byrjað verður kl. 19.00 tá skipað verður fyri stórum køldum borði. Her verður ein góður biti at fáa, umframt at tað ber til at keypa sær okkurt drekkandi afturvið. Vísumenn, úr Klaksvík, fara at syrgja fyri, at øll eru í góðum hýri tá dansurin byrjar.

Tað ger hann klokkan 23.30. Tá fer Scandinavia á pallin og teir ætla sær at spæla til klokkan 03.30 á morgni.

Kostnaðurin fyri alt tiltakið er 340 krónur. Tá er matur og atgongumerki til dansin íroknað. Eisini ber til at keypa atgongumerki bara til dansin, og tað kostar 190 krónur. Tað ber ikki til bara at keypa atgongumerki til borðhaldi. Her kann so leggjast afturat, at tað ber til at keypa smyrjubreyð meðan dansurin er, um onkur er svangur.

Forsølan av atgongumerkjum byrjar 1. september. Skála Ítróttarfelag hevur borið so í bandi, at atgongumerki vera seld kring alt landið, og vera tey at fáa á hesum støðum: Hjá Vár í Runavík, tlf. 448392, hjá Vár í Klaksvík, tlf. 458392, hjá Statoil í Skálabotni, tlf. 441200, í Kunningarstovuni í Havn, tlf. 315788, hjá Statoil á Sandi, tlf. 361101, í Mylluni í Miðvági, tlf. 332851 og hjá Statoil á Tvøroyri, tlf. 372232.

Ungdómssamstarv í Útnorði

Tíðindaskriv

Um vikuskiftið 30. aug. - 2. sept. hevur FUR (Føroya Ungdómsráð) havt vitjan úr Íslandi og Grønlandi.

Formenn og aðalskrivarar úr SORLAK - grønlandska ungdómsráðnum, UMFI - Ungmennafélag Íslands og FUR - Føroya Ungdómsráð hava fundast um vikuskiftið á Hotel Eiði um at fáa í lag eitt skipað ungdómssamstarv í Útnorði.

Á fundinum varð ein samstarvsavtala undirskrivað. Samstarvið verður nevnt Vest Nordisk Ungdomsforum, og hevur til endamáls at fremja samstarv millum ungdómsráðini og skipaðu barna- og ungdómsfelagsskapirnar í Grønlandi, Íslandi og Føroyum. Eisini er ætlanin at hetta forum skal styrkja leiklutin hjá ungdóminum í útnorði í norðurlendska samstarvinum annars.

Samstarvsavtalan fevnir m.a. um at skipa fyri tveimum árligum afturvendandi tiltøkum, sum skulu ganga uppá skift millum londini. Her er talan um ein fund har formaður og aðalskrivari í ungdómsráðunum hittast, og eini ráðstevnu fyri ung, sum eru virkin í skipaða ungdómsarbeiðinum. Skrivstovan hjá Vest Nordisk Ungdomsforum verður hjá FUR.

Fyrsta tiltakið hjá Vest Norden Ungdomsforum verður ein ungdómsráðstevna við uml. 30 luttakarum, sum skal haldast í Føroyum 2. - 5. november í ár.

Stuðul er fingin frá Norðurlendska Ráðharraráðnum; men ætlanin er eisini at fáa Útnorðurráðnum at stuðla hesum samstarvinum, sum uttan iva kann koma at hava stóran týdning fyri samstarvið millum londini í Útnorði.

F.v.: Sæmundur Runólfsson og Bjørn B. Jónsson úr Íslandi, Poul Olsen og Asiarpa F. Lund úr Grønlandi, Andrea Eldevig og Kári Olsen úr Føroyum.